

Ferienprogramm V (24. August 09)

1. **Informieren** Sie sich über *Brutus*: 1. den Brutus, der unten in dem Text eine Rolle spielt – und 2. den Mörder Caesars.
2. **Latein-Deutsch**: Wissen Sie noch, worum es in der Passage aus Ovids *Fasti* ging? Lesen Sie Ihre Übersetzung von letzter Woche (ist alles verständlich?). Wiederholen Sie die Vokabeln und übersetzen Sie dann weiter.
3. **Deutsch-Latein**: Wiederholen Sie Ihre Notizen zu Pompeius; analysieren Sie die Passage aus der Rede; und machen Sie wieder mindestens drei Übungen in *moodle*.

*Ovid. Fasti 2, 773-852*

hos habuit voltus, haec illi verba fuerunt,  
    hic color, haec facies, hic decor oris erat.  
ut solet a magno fluctus languescere flatu,                     775  
    sed tamen a vento, qui fuit, unda tumet,  
sic, quamvis aberat placitae praesentia formae,  
    quem dederat praesens forma, manebat amor.  
ardet, et iniusti stimulis agitated amoris  
    comparat indigno vimque metumque toro.                     780  
“exitus in dubio est: audebimus ultima” dixit:  
    “viderit! audentes forsque deusque iuvat.  
cepimus audendo Gabios quoque.” talia fatus  
    ense latus cinxit tergaque pressit equi.  
accipit aerata iuvenem Collatia porta,                     785     *in der Übersetzung in der*  
    condere iam voltus sole parante suos.                     *Vergangenheit bleiben!!*  
hostis ut hospes in penetralia Collatini:                     auffälliger Spondeus im 5. Versfuß  
    comiter excipitur; sanguine iunctus erat.  
quantum animis erroris inest! parat inscia rerum  
    infelix epulas hostibus illa suis.                     790  
functus erat dapibus: poscunt sua tempora somnum;  
    nox erat, et tota lumina nulla domo.  
surgit et aurata vagina liberat ensem  
    et venit in thalamos, nupta pudica, tuos;                     n.b.: Apostrophe  
utque torum pressit, «ferrum, Lucretia, mecum est»           795  
    natus ait regis, «Tarquiniusque loquor.»  
illa nihil, neque enim vocem viresque loquendi  
    aut aliquid toto pectore mentis habet;  
sed tremit, ut quondam stabulis deprensa relictis  
    parva sub infesto cum iacet agna lupo.                     800  
quid faciat? pugnet? vincetur femina pugnans.

clamet? at in dextra, qui vetet, ensis erat.  
 effugiat? positis urgentur pectora palmis,  
 tum primum externa pectora tacta manu.  
 instat amans hostis precibus pretioque minisque: 805  
 nec prece nec pretio nec movet ille minis.  
 “nil agis: eripiam” dixit “per crimina vitam:  
 falsus adulterii testis adulter ero:  
 interimam famulum, cum quo deprensa fereris.”  
 succubuit famae victa puella metu. 810  
 quid, victor, gaudes? haec te victoria perdet. n.b.: Apostrophe  
 heu quanto regnis nox stetit una tuis!  
 iamque erat orta dies: passis sedet illa capillis,  
 ut solet ad nati mater itura rogum,  
 grandaevumque patrem fido cum coniuge castris 815  
 evocat: et posita venit uterque mora.  
 utque vident habitum, quae luctus causa, requirunt,  
 cui paret exsequias, quoque sit icta malo.  
 illa diu reticet pudibundaque celat amictu  
 ora: fluunt lacrimae more perennis aquae. 820  
 hinc pater, hinc coniunx lacrimas solantur et orant  
 indicet et caeco flentque paventque metu.  
 ter conata loqui ter destitit, ausaque quarto  
 non oculos ideo sustulit illa suos.  
 “hoc quoque Tarquinio debebimus? eloquar” inquit, 825  
 “eloquar infelix dedecus ipsa meum?»  
 quaeque potest, narrat; restabant ultima: flevit,  
 et matronales erubere genae.  
 dant veniam facto genitor coniunxque coactae:  
 “quam» dixit «veniam vos datis, ipsa nego.» 830  
 nec mora, celato fixit sua pectora ferro,  
 et cadit in patrios sanguinolenta pedes.  
 tum quoque iam moriens ne non procumbat honeste  
 respicit: haec etiam cura cadentis erat.  
 ecce super corpus, communia damna gementes, 835  
 obliti decoris virque paterque iacent.  
 Brutus adest, tandemque animo sua nomina fallit,  
 fixaque semanimi corpore tela rapit,  
 stillantemque tenens generoso sanguine cultrum  
 edidit impavidos ore minante sonos: 840  
 “per tibi ego hunc iuro fortem castumque cruorem,  
 perque tuos manes, qui mihi numen erunt,

Tarquinius profuga poenas cum stirpe daturum.  
iam satis est virtus dissimulata diu.”  
illa iacens ad verba oculos sine lumine movit, 845  
visaque concussa dicta probare coma.  
fertur in exsequias animi matrona virilis  
et secum lacrimas invidiamque trahit.  
volnus inane patet: Brutus clamore Quirites  
conciat et regis facta nefanda refert. 850  
Tarquinius cum prole fugit: capit annua consul  
iura: dies regnis illa suprema fuit.

*Cic. imp. Pomp. §32-34*

(32) Quam provinciam tenuistis a praedonibus liberam per hosce annos? quod vectigal vobis tutum fuit? quem socium defendistis? cui praesidio classibus vestris fuistis? quam multas existimatis insulas esse desertas, quam multas aut metu relictas aut a praedonibus captas urbis esse sociorum? Sed quid ego longinqua commemoro? Fuit hoc quondam, fuit proprium populi Romani, longe a domo bellare et propugnaculis imperii sociorum fortunas, non sua tecta defendere. Sociis ego nostris mare per hos annos clausum fuisse dicam, cum exercitus vestri numquam a Brundisio nisi hieme summa transmiserint? Qui ad vos ab exteris nationibus venirent, captos querar, cum legati populi Romani redempti sint? Mercatoribus tutum mare non fuisse dicam, cum duodecim secures in praedonum potestatem pervenerint?

(33) Cnidum aut Colophonem aut Samum, nobilissimas urbis, innumerabilisque alias captas esse commemorem, cum vestros portus, atque eos portus, quibus vitam ac spiritum ducitis, in praedonum fuisse potestatem sciatis? An vero ignoratis portum Caietae celeberrimum ac plenissimum navium inspectante praetore a praedonibus esse direptum, ex Miseno autem eius ipsius liberos, qui cum praedonibus antea ibi bellum gesserat, a praedonibus esse sublato? Nam quid ego Ostiense incommodum atque illam labem atque ignominiam rei publicae querar, cum prope inspectantibus vobis classis ea, cui consul populi Romani praepositus esset, a praedonibus capta atque oppressa est? Pro di immortales! tantamne unius hominis incredibilis ac divina virtus tam brevi tempore lucem adferre rei publicae potuit, ut vos, qui modo ante ostium Tiberinum classem hostium videbatis, ii nunc nullam intra Oceani ostium praedonum navem esse audiat?

(34) Atque haec qua celeritate gesta sint, quamquam videtis, tamen a me in dicendo praetereunda non sunt. Quis enim umquam aut obeundi negoti aut consequendi quaestus studio tam brevi tempore tot loca adire, tantos cursus conficere potuit, quam celeriter Cn. Pompeio duce tanti belli impetus navigavit? Qui nondum tempestivo ad navigandum mari Siciliam adiit, Africam exploravit, in Sardiniam cum classe venit atque haec tria frumentaria subsidia rei publicae firmissimis praesidiis classibusque munivit.